

Sygn. akt I C 81/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu, I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Izabela Wieczór

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Iwona Ziółkowska

po rozpoznaniu w dniu: 09 kwietnia 2019 roku w T.

sprawy z powództwa: **(...) Banku (...) S.A. w W.**

przeciwko: **Aptece (...). J. z siedzibą w T., A. G. (1) i M. G. (1)**

o zapłatę

I. uchyla nakaz zapłaty z dnia 12.09.2018r. w sprawie INc 242/18 w całości;

II. powództwo oddala;

III. zasadza od powódki na rzecz pozwanych solidarnie kwotę (...) (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Izabela Wieczór.

UZASADNIENIE

Powódka – (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. domagała się , po ostatecznym sprecyzowaniu żądania, wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzeczenie , że pozwani: Aptek (...) G. Sp.j. z siedzibą w T. oraz A. G. (1) i M. G. (1) mają zapłacić solidarnie na rzecz powódki:

a. kwotę 86.619,58 zł. z odsetkami umownymi od tej kwoty według zmiennej stopy procentowej wynoszącej każdorazowo czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego , aktualnie wynoszącej 10% w stosunku rocznym , nie większymi niż odsetki maksymalne, od dnia 7 lipca 2018r. do dnia zapłaty,

b. kwotę 78.233,92 zł. z tytułu odsetek naliczonych do dnia 6 lipca 2018r.,, w tym:

- kwotę 9093,29 zł. z tytułu odsetek kapitałowych naliczonych za okres od 31.03.2014r. do 29.05.2016r.,

- kwotę 69.140,63 zł., z tytułu odsetek za opóźnienie za okres od 9.06.2011r. do 6.07.2018r.

c. kwotę 125 zł. tytułem opłat i prowizji wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych, liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

oraz koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych oraz koszty uiszczonej opłaty od pełnomocnictwa oraz pełnomocnictwa substytucyjnego w łącznej kwocie 34 zł., z jednoczesnym zastrzeżeniem ,ze pozwany : A. G. (1) i M. G. (1) przysługuje prawo powoływanie się w toku postępowania egzekucyjnego na

ograniczenie ich odpowiedzialności do czasu stwierdzenia bezskuteczności egzekucji wobec Apteki (...) G. Sp. J. z siedzibą w T..

Na wypadek wniesienia zarzutów powódka wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy. Pozew został złożony w Urzędzie Pocztowym w dniu 10.07.2018r.

(d: pozew kk3 i nast., koperta k 196 , pismo z dnia 1.08.2018r. kk205 i nast.)

W uzasadnieniu pełnomocnik powódki wskazał, że domaga się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w oparciu o wyciąg z ksiąg bankowych. Dalej podkreślił, że powódka zawarła z pozwaną spółką umowę kredytu obrotowego, w ramach której pozostawił do jej dyspozycji kwotę 200.000 zł. na rachunku bieżącym. W myśl postanowień umowy storna pozwana była zobowiązana do spłaty kapitału kredytu wraz ze świadczeniami ubocznymi w terminach określonych umową, przy czym okres spłaty kredytu został określony na dzień 5 stycznia 2010r. Pozwana zaprzestała regulowania należności wskutek czego, zgodnie z umową zaległość stała się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym. Zadłużenie zostało przeniesione z kredytu odnawialnego na kontrakt kredytowy. W dniu 10.03.2010r. powódka zawarła ugodę z pozwaną spółką, warunki ugody nie zostały dotrzymane i powódka złożyła pozwanej oświadczenie o rozwiązaniu ugody. Oświadczenie to zostało odebrane przez pozwaną spółkę w dniu 11.12.2013r. Na wniosek pozwanej spółki w dniu 31.12.2014r. strony zawarły ugodę restrukturyzacyjną, w której zmodyfikowano warunki spłaty kredytu, począwszy od kwietnia 2014r. Pozwana zaprzestała regulowania należności więc powódka pismem z dnia 15.04.2015r. złożyła pozwanej spółce oświadczenie o wypowiedzeniu warunków spłaty kredytu określonych w warunkach ugody, a tym samym, zdaniem powódki kwota niespłaconego kredytu i zadłużenia stała się natychmiast wymagalna – w dniu 21 kwietnia 2016r. – data podjęcia przesyłki.

W dniu 12 września 2018r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, uwzględniając żądanie pozwu w całości. (d: k 219)

W ustawowym terminie pozwani: pozwani: Aptek (...) G. Sp.j. z siedzibą w T. oraz A. G. (1) i M. G. (1) wnieśli zarzuty, zaskarżając nakaz zapłaty w całości. Podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia i w związku z tym wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie na ich rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu podkreślili, że w dniu 31.03.2014r. strony zawarły ugodę co do ratalnej spłaty należności wynikającej z umowy kredytu z dnia 5.01.2009r. Ostatnią ratę uiszcili w dniu 20 .05.2014r. , po tej dacie nie dokonywali żadnych wpłat. Pozwani podnieśli, że w myśl §11 ust 1 pkt 2 ugody powód miał możliwość wypowiedzenia ugody, gdy dwie raty spłaty zadłużenia nie zostaną spłacone w terminie. Z uwagi na datę dokonania ostatniej wpłaty, zdaniem pozwanych powódka powinna wypowiedzieć umowę ugody w dniu 21.07.2014r. Podkreślili, że powódka bezpodstawnie zwlekała z decyzją aż do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu warunków spłaty kredytu określonych w umowie ugody, tj. do dnia 15.04.2016r. Ich zdaniem roszczenie powódki było wymagalne w dniu 21.08.2014r. i przedawniło się w dniu 21.08.2017r.(kk 221-222, 232-233).

Powódka w piśmie z dnia 6.03.2019r. wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w całości oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kosztów procesu.

W uzasadnieniu podkreśliła, że stosunek prawny wynikający z umowy z dnia 5.01.2009r. i zmodyfikowany ugodą z dnia 10.03.2010r. i z dnia 31.03.2014r. miał charakter terminowy i i z upływem terminu na jaki ugoda nr 2 została zawarta należało wiązać termin wymagalności roszczenia- co do należności głównych i jak i odsetek kapitałowych. Jej zdaniem termin wymagalności roszczenia winien być liczony od dnia upływu terminu obowiązywania ugody albowiem dopiero z tym dniem powódka mogła żądać zaspokojenia swojego roszczenia na drodze postępowania sądowego. Dalej podnosiła, że w myśl postanowień ugody nr 2 ostateczny termin spłaty został prolongowany do dnia 20.03.2018r. i przyznała, że w §11 ugody przysługiwało jej uprawnienie do wcześniejszego wypowiedzenia ugody. Brak było postanowień, które nakazywałyby jej złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ugody przy zaistnieniu określonych przesłanek. Ostatecznie stwierdziła, że bieg przedawnienia roszczenia rozpoczął się od dnia 30 maja

2016r., a dodatkowo, że strona pozwana uznała roszczenie w całości gdyż złożyła w dniu 26.09.2018r. wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej. (kk 270-272).

W piśmie procesowym z dnia 2.04.2019r. pozwani podtrzymali swoje stanowisko.

W uzasadnieniu podnieśli, że pozwana spółka podjęła próbę spłaty kredytu zgodnie z ustalonym harmonogramem do ugody z dnia 31.03.2014r. Ostatnią ratę pozwani uiszcili w dniu 20.05.2014r. Pozwani wskazali, że podstawowym stosunkiem prawnym łączącym strony była umowa z dnia 5.01.2009r., która przewidywała zwrot udzielonego kredytu do dnia 5.01.2010r. Ich zdaniem termin przedawnienia tego roszczenia rozpoczął swój bieg w dniu 6.01.2010r., a następnie został przerwany wskutek zawarcia ugody nr 1 w dniu 10.03.2010r. Następnie bieg w/w terminu przedawnienia został przerwany w dniu 31.03.2014r. z uwagi na zawarcie przez strony ugody nr 2. Pozwani podkreślili, że do trzeciego przerwania biegu przedawnienia doszło w dniu 20.05.2014r., kiedy to dokonali ostatniej wpłaty na rzecz powódki. Bieg 3 –letniego terminu przedawnienia rozpoczął się w dniu 21 maja 2014r. i upłynęła w dniu 21 maja 2017r. W ich ocenie, dla wyznaczenia początku biegu przedawnienia nie ma znaczenia rozłożenie roszczenia na raty. Przesunięcie terminu płatności poszczególnych świadczeń (w tym rozłożenie na raty) nie ma wpływu na bieg przedawnienia roszczenia, istotny jest moment zawarcia umowy. Ich zdaniem wnioski o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej nie przerwał biegu przedawnienia gdyż roszczenie było już wówczas przedawnione. Dodatkowo podnieśli, że A. G. (1) nie miał świadomości, że roszczenie jest przedawnione, nie mógł zatem zrzec się tego zarzutu. (kk 286-289).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 5.01.2009r. powódka i Apteka (...), (...) Spółka Jawna zawarły umowę kredytu w rachunku bieżącym (...), na mocy której udzielono kredytobiorcy kredytu odnawialnego w ramach limitu kredytowego w kwocie 200.000 zł. (§1 umowy). Kredyt został udzielony na okres od 06.01.2009r. do 05.01.2010r. Okres wykorzystania i okres spłaty kredytu upływał z dniem zakończenia okresu kredytowania, tj. z dniem 05.01.2010r.(§2 umowy). Zadłużenie z tytułu niespłaconych odsetek stawało się wymagalne w myśl §9 umowy- w następnym dniu po upływie umownego okresu spłaty. Natomiast zgodnie z §10 umowy niespłacenie kredytu w terminie powodowało, że niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym.

(d: umowa kredytowa kk 21-25)

W dniu 10.03.2010r. powódka i Apteka (...), (...) Spółka Jawna zawarły ugodę, w której w §1 stwierdzono, że na dzień 1.03.2010r. w księgach powódki figuruje wymagalne zadłużenie dłużnika z tytułu umowy kredytu na rachunku bieżącym (...) z dnia 05.01.2009r. w wysokości 200.000 zł. W §2 ust 9 dłużnik uznał dług w całości z dalszymi odsetkami i kosztami do dnia zapłaty, natomiast w §3 ugody dłużnik zobowiązał się do spłaty zadłużenia w miesięcznych ratach, wg. Załączonego harmonogramu. Termin płatności ostatniej raty został określony na dzień 28.02.2018r. Spłata wierzytelności zabezpieczona została zgodnie z pierwotną umową kredytową : wekslem własnym niepełnym, wystawionym przez kredytobiorcę wraz z deklaracją wekslową, poręczeniem wekslowym udzielonym przez współników (T. C. (1) i A. G. (1)) i T. C. (2). (§ 8)

W § 10 strony oświadczyły, że uгода nie stanowi odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c.

W § 12 ugody zastrzeżono dla wierzyciela prawo rozwiązania ugody między innymi, w przypadku, gdy dłużnik nie przystąpi do spłaty zadłużenia, dwie raty zadłużenia nie zostaną spłacone w terminie, wierzytelność objęta ugodą nie zostanie spłacona w terminie ustalonym ugodą.

(d: uгода z dnia 10.03.2010r. wraz z harmonogramem spłat kk 26-29).

Pismem z dnia 06.12.2013r. powódka w oparciu o §12 rozwiązała powyższą ugodę ze skutkiem natychmiastowym z dniem doręczenia oświadczenia kredytobiorcy. Oświadczenie zostało odręzione w dniu 11.12.2013r.

(d: pismo k 30, potwierdzenie odbioru k 31).

W dniu 31.03.2014r. powódka i Apteka (...) Spółka Jawna z siedzibą w T. zawarły ugodę, w której w §1 stwierdzono, że na dzień 31.03.2014r. w księgach powódki figuruje wymagalne zadłużenie dłużnika z tytułu umowy kredytu na rachunku bieżącym (...) z dnia 05.01.2009r. w wysokości 200.000 zł. W §2 ust 1 wierzyciel stwierdził, że zadłużenie, o którym mowa w §1 na dzień 31.03.2014r. kształtowało się następująco: -89.276,43zł. z tytułu należności głównej i 45.537,40 zł. z tytułu odsetek. W §2 ust 6 dłużnik uznał dług w całości z dalszymi odsetkami i kosztami do dnia zapłaty, natomiast w §3 ugody dłużnik zobowiązał się do spłaty zadłużenia w miesięcznych ratach, wg. załączonego harmonogramu, stanowiącego integralną część umowy. Termin płatności ostatniej raty został określony na dzień 20.03.2018r. W § 9 strony oświadczyły, że ugoda nie stanowi odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c.

W § 11 ugody zastrzeżono dla wierzyciela prawo rozwiązania ugody między innymi , w przypadku, gdy dłużnik nie przystąpi do spłaty zadłużenia, dwie raty zadłużenia nie zostaną spłacone w terminie, wierzytelność objęta ugodą nie zostanie spłacona w terminie ustalonym ugodą. Strony również postanowiły, że rozwiązanie ugody następuje z 30 dniowym okresem wypowiedzenia liczonym od dnia doręczenia dłużnikowi oświadczenia (...) S.A., a za dzień skutecznego doręczenia oświadczenia uznano dzień doręczenia dłużnikowi osobiście bądź listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru .(§12). Zgodnie z §13 po doręczeniu rozwiązania ugody całe niespłacone zadłużenie określone w §2 miało stać się natychmiast wymagalne, a wierzyciel miał przystąpić do dochodzenia zadłużenia w drodze postępowania egzekucyjnego.

Wówczas spółka działała pod firmą: Apteka (...)” (...) Spółka Jawna z siedzibą w T., a współnikami byli: A. G. (1) i M. G. (2) (obecnie G.)

(d: bezsporne i ugoda z dnia 31.03.2014r. wraz z harmonogramem spłat kk 36-39).

Ostatnia zaksięgowana wpłata na poczet zadłużenia miała miejsce w dniu 20.05.2014r.

(d: historia operacji na kontrakcie kredytowym kk 14-16).

Pismem z dnia 15.04.2016r. powódka złożyła oświadczenie, pozwanej spółce, że wypowiada warunki spłaty zobowiązań wynikających z umowy kredytu na rachunku bieżącym (...), określone w zawartej umowie ugody z dnia 11.03.2013r., z późniejszymi zmianami z powodu braku spłaty zobowiązań z tytułu umowy kredytu zgodnie z planem spłaty określonym w ugodzie. Termin wypowiedzenia określono na 30 dni od dnia doręczenia pisma. W piśmie tym wskazano, że wysokość wymagalnego zadłużenia wynosi 65.586,99 zł. (kapitał i odsetki).

(d: pismo k 40, potwierdzenie odbioru kk 41,42).

Pismami z dnia 06.06.2016r. powódka wezwała: A. G. (1), L. G. , T. C. (2), T. C. (1) oraz pozwaną spółkę do zapłaty zadłużenia z tytułu w.w umowy wskazując, że zadłużenie wynosi łącznie 146.912,57 zł.

(d: pisma kk 43-47).

Na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych , nr (...), w dniu 6.07.2018r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. stwierdziła , że w księgach figuruje wymagalne zadłużenie wobec : Apteka (...), (...) Spółka Jawna, A. G. (1), M. G. (1) ; czynność bankowa, z której wynika roszczenie: umowa – kredyt na rachunku bieżącym - z dnia 5.09.2009r. Na wymagalne zadłużenie składały się:

- należność główna w wysokości: 86.691,58 zł.

- odsetki za okres od 5.08.2014r. do 06.07.2018r. w kwocie 79.346,86 zł.,

- opłaty, prowizje i koszty w kwocie 125 zł. Wyciąg ten został podpisany przez osoby upoważnione do składania takich oświadczeń.

(d: wyciąg z ksiąg banku k 13, pełnomocnictwo k 18)

W dniu 26.09.2018r. A. G. (1) złożył wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej. Nie miał zamiaru spłacać zadłużenia. M. G. (1) nie wiedziała o tym wniosku, nie uznała długu.

(d: wniosek kk 273-276, zeznania pozwanego A. G. k 299-300, M. G. k 300).

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty, prywatne, których wiarygodność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Właściwie był bezsporny, poza datą wymagalności roszczenia. Przede wszystkim należy wskazać, że roszczenie objęte pozwem wynika z zawartej w dniu 5.01.2009r. między powódką i Apteką (...), (...) Spółką Jawną umowy kredytu w rachunku bieżącym (...). Umowa ta została zawarta na czas określony - okres od 06.01.2009r. do 05.01.2010r. i precyzyjnie określała datę wymagalności niespłaconych: kredytu i odsetek (§9 i 10 umowy). Bezsporne było to, że kredyt ten nie został spłacony w terminie i stał się wymagalny z dniem 6.01.2010r.

Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 120 §1 k.p.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Natomiast w myśl przepisu art. 123§1 pkt 2 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Taka sytuacja miała miejsce dwukrotnie: po raz pierwszy w ugodzie, którą strony zawarły w dniu 10.03.2010r. i po raz drugi w ugodzie zawartej w dniu 31.03.2014r. W obu ugodach zawarto stwierdzenie, że na dzień ich zawarcia w księgach powódki figuruje wymagalne zadłużenie dłużnika z tytułu umowy kredytu na rachunku bieżącym (...) z dnia 05.01.2009r. W obu ugodach dłużnik uznał dług w całości z dalszymi odsetkami i kosztami do dnia zapłaty; strony oświadczyły też, że uгода nie stanowi odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c.

Zdaniem Sądu rację mają pozwani podnosząc w zarzutach, że w dniu 10.03.2010r. i w dniu 31.03.2014r. nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia roszczenia wynikającego ze stosunku pierwotnego. Strony same w ugodzie wyraźnie określiły, że uгода nie stanowi odnowienia w rozumieniu art. 506 k.c. Argumenty podnoszone przez stronę powodową mogłyby odnieść zamierzony skutek tylko w przypadku odnowienia, gdyby zgodnie z treścią przepisu art. 506 k.c. dłużnik zobowiązał się spełnić inne świadczenie w miejsce świadczenia wynikającego z umowy z dnia 5.01.2009r.

A zatem jeżeli do przerwy biegu przedawnienia doszło w wyniku **uznania roszczenia przez dłużnika** (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.), to przedawnienie zaczyna biec od początku zaraz po tej czynności, czyli od dnia jej dokonania. (1 stycznia 2019 r. (por. Kodeks cywilny, komentarz do art. 117-125: F. M. (red.), H. M. (red.)

W realiach niniejszej sprawy oznacza to, że przedawnienia roszczenia zaczął biec od początku od dnia 1.04.2014r. Od tej daty nie nastąpiła żadna czynność, która spowodowała kolejną przerwę biegu przedawnienia. Oznacza to, że roszczenie objęte pozwem, jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej - uległo przedawnieniu zgodnie z treścią art. 118 k.c. z dniem 1.04.2017r. Nawet przyjmując, że czynności polegające dokonaniu wpłaty na poczet zadłużenia zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do ugody, były uznaniem roszczenia to ostatnia zaksięgowana wpłata na poczet zadłużenia miała miejsce w dniu 20.05.2014r. Oznacza to, że roszczenie uległo przedawnieniu najpóźniej z dniem 21.05.2017r.

Skoro zatem roszczenie było przedawnione to nie sposób przyjąć, że złożony przez A. G. (1) wniosek o restrukturyzację zadłużenia stanowił czynność, która przerwała bieg przedawnienia- roszczenie w tej dacie było już przedawnione.

Czynności tej nie można również zdaniem Sądu uznać za zrzeczenie się zarzutu przedawnienia. Pozwany A. G. (1) nie miał świadomości, że taki zarzut mu przysługuje, nie miał też zamiaru spełniania świadczenia a złożenie wniosku o restrukturyzację miało na celu odłożenie w czasie ewentualnego postępowania egzekucyjnego. Na marginesie można jedynie dodać, że nie sposób uznać za zrzeczenie się zarzutu przedawnienia każdego zachowania się dłużnika zmierzającego do zaspokojenia roszczenia. Tylko wówczas można przyjąć dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia, gdy jego zamiar zrzeczenia się zarzutu przedawnienia wynika w sposób

niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności. Takie okoliczności to np. zawarcie umowy nowacyjnej, zawarcie ugody sądowej lub pozasądowej. (por. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 21 lipca 2004 r., V CK 620/03).

Mając powyższe ustalenia i rozważania na względzie Sąd uznając podniesiony w z zarzutach zarzut przedawnienia za zasadny , na mocy art. 496 k.p.c. uchylił na nakaz zapłaty w całości i na mocy art. 118 k.c. powództwo oddalił.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach był przepis art. 98 k.p.c. w zw. z §2 pkt 6 i § 3 ust 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.